

Asia: VN/14657/2025-STM-56

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapsiperheiden Etujärjestö ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kotihoidon tuen Norjan mallista.

Lapsiperheiden Etujärjestö ry viittaa 9.11.2025 antamaansa lausuntoon (Asia: VN/14657/2025, lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta).

Lisäyksenä aiempaan lausuntoomme haluamme tuoda esiin muutamia yleisiä näkökulmia yhteiskunta- ja sosiaalipoliittiseen päätöksentekoon Suomessa. Yhteiskunnassa esiintyy moninaisia etu- ja painostusryhmiä ja eripituisen aikavälin intressejä. Päätöksenteossa on tärkeää arvioida huolellisesti ratkaisujen arvoperustaa, tavoitteita, intressien keskinäisiä suhteita sekä pitkän aikavälin systeemistä kestävyyttä.

Suomessa sosiaali- ja perhepolitiikkaa on pitkään ohjannut vahva työmarkkinaosallistumisen edistämisen tavoite. Tämä painotus on perusteltu julkisen talouden ja työllisyyden näkökulmista, mutta sen rinnalla on tarpeen tarkastella politiikkavalintojen laajempia väestö- ja perhevaikutuksia. Väestötutkimuksessa on toistuvasti havaittu, että suomalaisten toivoma lapsiluku on oleellisesti korkeampi kuin toteutunut syntyvyys, ja syntyvyys on ollut pitkään uusiutumistason alapuolella. Näiden ilmiöiden välisten yhteyksien tarkempi arviointi olisi perusteltua myös nyt käsiteltävän esityksen yhteydessä.

Esityksen perustelut painottuvat ensisijaisesti työmarkkinavaikutuksiin. Lapsiperheiden Etujärjestö ry katsoo, että vaikutusarviointia tulisi täydentää erityisesti seuraavista näkökulmista:

- vaikutukset perheiden valinnanmahdollisuuksiin pienten lasten hoidossa
- mahdolliset yhteydet syntyvyyden pitkän aikavälin kehitykseen

- lapsen edun ja perheiden hyvinvoinnin kokonaisvaikutukset

Pidämme tärkeänä, että palkkatyön merkitys sosiaali- ja perhepolitiikassa nähdään ensisijaisesti välineenä yhteiskunnan voimavarojen turvaamisessa, ei itseisarvoisena päämääränä. Poliittikkaratkaisujen tulee työllisyyden ohella tukea muita yhteiskunnan välttämättömiä perusfunktioita kuten jatkuvuutta ja siihen kytkeytyvää perheiden hyvinvointia.

Esityksessä tunnustetaan perustellusti tarve tukea vieraskielisten lasten paikallisten kielten oppimista ja integroitumista. Lapsiperheiden Etujärjestö ry korostaa, että lasten ja perheiden hyvinvointi on sekä itseisarvo että keskeinen integraatiota edistävä tekijä. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti julkisen vallan toiminnan lähtökohtana tulee olla lapsen etu.

Pidämme tärkeänä, että jatkovalmistelussa arvioidaan huolellisesti myös mahdolliset riskit tilanteissa, joissa vanhempien työmarkkina-asema on heikko ja kielitaito puutteellinen. On tarpeen varmistaa, että mahdolliset muutokset eivät johda perheiden kokonaisyhyvinvoinnin heikkenemiseen tai lasten kannalta epäedullisiin seurauksiin.

Lapsiperheiden Etujärjestö ry esittää, että:

1. esityksen vaikutusarviointia täydennetään perhe- ja lapsivaikutusten osalta,
2. lain toimeenpanolle asetetaan systemaattinen ja osaltaan tutkimukseen perustuva seuranta, jossa tarkastellaan erityisesti perheiden hyvinvointia ja palveluihin kiinnittymistä, sekä
3. jatkovalmistelussa arvioidaan politiikkamuutosten ja vaihtoehtoisten politiikan painopisteiden mahdollisia ilmeisiä pitkän aikavälin väestövaikutuksia ja yhteiskunnallista jatkuvuutta.

Paju Kristiina
Lapsiperheiden Etujärjestö ry